

Halk sağlığının alanı

Halk sağlığı, sağlık toplumbilimi, toplumsal çevre sağlığı ile ilgilenen bir bilim alanıdır. Toplumsal çevrenin sağlık üzerindeki etkileri, koruyucu hekimlik ve sağlık toplum bilimi ilişkisini inceler. Hastalıkların ortaya çıkmasında biyolojik, fiziksel çevre ve toplumsal çevre etkenleri, çevresel zararların önlenmesi, nü-

fus ve sağlık, nüfus değişikliklerini etkileyen toplumsal etkenler, sağlık ve hastalık kavramları, sağlık personelinin iş doyumları ile ilgili konularla ilgili çalışır. Tıp fakültelerinde halk sağlığı anabilim dalları vardır ve buralarda hekimlere 4 yıl eğitim verilerek halk sağlığı uzmanları yetiştirilir.

Homeopati nedir?

Dünyada 200 yılı aşkın zamandır uygulandığı doğal, bütüncül ve yan etkisiz bir tedavi yöntemi olarak kabul edildiği bildirilir. Homeopati, bir hastalığın, hastalık belirtilerini sağlam bir insanda ortaya çıkarabilecek maddelerin çok düşük dozlarda hastaya verilmesiyle tedavi edilebileceği inancına dayanan bir alternatif tıp yöntemidir. Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika, Asya ve Afrika'da yaygın şekilde uygulanır ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından da tanınır. Homeopati genelde hastalık belirtilerinin olması durumunda uygulanıyor. Dünyada hekimlerin yanı sıra, tıbbi bilgilerle donatılmış doğal tedavi uzmanları da homeopat olabiliyor.

"Aldığın besin ilacın, aldığın ilaç besinin olsun." Hipokrat

Protez ve ortez teknikeri

El, ayak ve benzeri organların kaybı durumunda, bu organların işlevlerini kısmen de olsa yerine getirecek olan yapay organların (protezlerin) ya da herhangi bir nedenle desteklenmesi, korunması ve düzeltil-

mesi gereken vücut kısımlarına uygulanan yardımcı cihazların (ortezlerin) yapımında çalışan sağlık personelleridir. Ortopedik protez ve ortez teknikerleri hastanelerin rehabilitasyon birimlerine bağlı atölyelerde çalışır. İş genellikle ayakta yürütülür. Ortopedik protez ve ortez teknikeri olmak isteyenlerin; el ve parmak becerisine, şekil ve uzay ilişkilerini algılayma yeteneğine sahip, titiz ve dikkatli kimseler olmaları gerekir. Bu meslekte çalışacak kişilerin toz ve kimyasal maddelere karşı alerjisi olmamalıdır.

Cilt kanserinde aşı ile tedavi

İleri evre cilt kanseri olan üç hasta üzerinde denenilen aşılardan başarılı sonuç verdiği açıklandı. "Science" dergisinde yayımlanan araştırmaya göre, şimdiki kadar üç kişi üzerinde denenilen aşılardan başarılı sonuç gösteren genetik hataları hedef alıyor.

Aşılardan, 2013'te ileri evre cilt kanseri olan ve kanserli hücreleri öldürmek için bağışıklık sistemlerini canlandıran "ipilimumab antikoru" tedavisi gören üç hastaya enjekte edildi.

Aşı verilen hastalardan ilki kanserden tamamen kurtulurken, ikincisinde tümörlerin büyümesi durdu, üçüncüsünde de tümörler küçüldü. Bağışıklık sisteminin cilt kanseriyle savaşmak için eğitilebileceğini gösteren ve kişiye özel kanser aşılardan üretilmesi açısından önemli bir adım olarak değerlendirilen araştırma bilim dünyasında heyecanla karşılandı.

Aşının akciğer, meme ve yumurtalık kanserleri için de uygulanması planlanıyor. Kişiye özel aşının üretimi şu anda üç ay sürüyor. Araştırmacılar, bu sürenin kısaltılması için de çalışıyor.

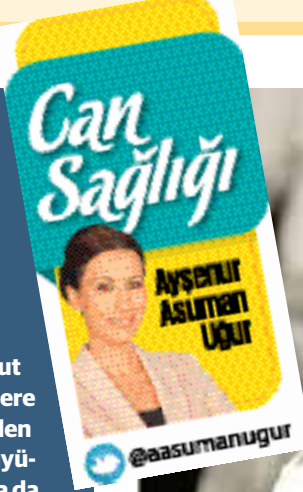
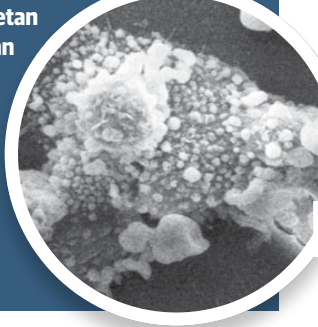
Tarihte kara safra

Kanser terimi ilk defa Hipokrat tarafından (M.Ö. 460-377) organizmanın şifa bulmayan yeni yapılanmaları için kullanılmıştır. Vücut yüzeyinde büyüyen ve genellikle ülser olan, kırmızı, sıcak, ağrılı, diğerlerinden farklı karakterde olup daha yavaş büyüyen şişliklere Hipokrat, "karkinos" ya da "karkinoma", Galen (M.S. 2. yüzyıl) ise yengece benzettiği görünümü nedeniyle "kanser" adını verdi.

Hipokrat'la başlayan ve Galen'le devam eden humoral patoloji teorisi doğrultusunda, tümör oluşumundan kara safra sorumlu tutuldu. Türk tıp tarihinde ise kansere "seretan" adı veriliyor.

Tarsuslu Osman Hayri Efendi'nin "Kenzü'shhatül Ebdaniye" (1298) adlı eserinde seretan, fındık ya da küçük yumru büyüklüğünde, ağrılı, etrafı damarlı bir oluşum olarak tanımlanıyor. Tedavisinde ise kurşun ya da tutya merhemi sürülüyor.

Yine aynı eserde seretan tedavisinde kullanılan ilaçlar yer alıyor. Türk tıp tarihinde de tıpkı Hipokrat ve Galen'de olduğu gibi hastalığın nedeni kara safraya bağlanıyor.

Prof. Dr. Bülent Yalçın

Taramaya ne zaman başlayalım?
Rahim ağzı kanseri: 30 yaş
Meme kanseri: 40 yaş
Kalın bağırsak kanseri: 50 yaş

Kanser ezber BOZUYOR

1-7 Nisan Ulusal Kanser Haftası. Bir yandan kanser oranları artarken bir diğer yandan da akıllı ilaçların ve son teknoloji cihazların geliştirilmesi ile kanserle ilgili her yeni gelişme bize ümit veriyor. Tedavi edilemeyen kanserler artık tedavi edilebiliyor mu? Yoksa tedavinin sadece yan etkileri mi gideriliyor? Peki özelden mi kamu da mı tedavi olalım?

Halk arasında "akıllı bomba" adıyla bilinen hedefe yönelik ilaçlar birçok kanser tedavisinde kullanılmaya başlandı. Bu ilaçların temel mekanizması tümöre özgü olduğu için de etkilerinin çok yüksek olması bekleniyor. Öte yandan son teknoloji radyoterapi cihazlarının geliştirilmesi ile de artık kanser tedavisindeki başarı ile ilgili algılarımız değişti. Aynı zamanda kafamızda birçok soru da belirdi. Ulusal Kanser Danışma Kurulu Başkanı ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Yalçın ile Ulusal Kanser Haftası'nda kanser gündemini masaya yatırdık.

YAN ETKİLER AZALDI

Akıllı bomba diye bilinen hedefe yönelik tedaviler, tümöre özgü yapıları ile klasik kemoterapi ilaçlarına kıyasla yan etkileri çok azaltıyor. Prof. Dr. Bülent Yalçın konuyla ilgili sorunları söylüyor:

"Hedefe yönelik tedavilerde, klasik kemoterapi alanlarda sık gördüğümüz saç dökülmesi, bulantı ve kusma, kemik iliği süpresyonu gibi yan etkiler beklenmiyor. Fakat bu ilaçlar ishal, cilt döküntüsü; damar gelişmesini engelleyenler ise hipertansiyon, tromboz gibi sorunlar doğurabiliyor."

Bu yönüyle aslında asıl gerçeğin "ilaçların yan etki yönetiminin öğrenilmesi" olduğunu söyleyen Prof. Dr. Yalçın "Akıllı ilacın hiç bir yan etkisi yoktur" diye bir algı doğru değildir diyor.

YAŞAM SÜRESİ UZADI

Akıllı ilaçların tedavide yaşam ömrünü uzattığını kaydeden Prof. Dr. Yalçın şunlara dikkat çekiyor:

"10 yıl öncesine kadar sadece lenfoma ve meme kanseri tedavilerinde kullanılan bu akıllı ilaçlar, günümüzde ileri evre kalın barsak kanseri, ileri evre akciğer kanseri, ileri evre böbrek kanseri, Hodgkin lenfoma, melanoma kronik lösemi, akut lösemi, gastrointestinal stromal tümör, malign melanom ve karaciğer kanserinin tedavisinde kullanılıyor. Kanserli olarak daha uzun yaşayabiliyoruz."

Özel ve kamu FARKLI MI?

Türkiye'de kamu ve üniversite hastanelerinde her türlü kanser tedavisi verilebiliyor. Peki özel hastanelerin farkı yaptı mı? Sorunun cevabı Prof. Dr. Bülent Yalçın'dan şöyle geliyor: "En son çıkan ilaçlar ve tedavi yöntemleri kamu ve üniversite hastanelerimizde de uygulanıyor. Belirgin tek fark özel hastanenin verdiği otelcilik hizmeti ve tenhalık. Merak edilen bir diğer konu da enfeksiyon kapma durumu. Kanser hastalarının zaten yüzde 95'i ayaktan tedavi oluyorlar. Hastane enfeksiyonları da zaten yatan hastaların daha çok etkilendiği bir durum."

Hastaların hataları...

Prof. Dr. Bülent Yalçın, en çok yapılan yanlışların etkileri kanıtlanmamış ilaçların kullanılması olduğunu söylüyor ve devam ediyor: "Bunların 2 olumlu 2 de olumsuz etkisi olabilir. Kanser ilaçlarının etkisi artarak kanser gerçeğin yokedilebilir. Yapılan tedavinin etkisi azaltılabilir. Tedavilerin yan etkileri artabilir. Ya da tedavilerin yan etkileri azaltılabilir. Ama bunlarla ilgili net bir şey diyemiyoruz."

Araştırma neden yapılmıyor?

Bilimsel araştırmalar daha çok Amerika'da yapılır. Bu araştırmalara da hatırı sayılır bütçeler ayrılır. Amerika'da sağlık hizmetleri paralı ve herkes sağlık hizmeti alabilmek için yüksek sigorta ücretleri ödüyor. Fakat hastalar tedavileri için yüksek ücret ödeyemediklerinden gönüllü olarak bilimsel araştırmalara katılıyorlar ve denek oluyorlar. Ama halkımızın tamamına yakınına sağlık hizmetlerini devlet büyük ölçüde sunuyor. Bundan dolayı Türkiye'de zaten bu çalışmaların yapılmasına gerek kalmıyor.

5 Türk hekim başardı

Ajans Press geçtiğimiz dünyada ve Türkiye'de adından çok bahsedilen en başarılı Türk hekimler ile ilgili bir rapora hazırladı. 5 Türk hekim listeye girdi

TEK SEANSTA DORT HASTAYA AMELİYAT

Kamu hastanesinde "robotla çıkık kalp cerrahisi" programını ilk olarak başlatan Prof. Dr. İhsan Şakır, bir hastada robotla tek cerrahi seansta 4 kalp hastalığını birden tedavi etti.

YÜZ NAKLİ NOBEL'E ADAY

Prof. Dr. Ömer Özkan'ın yaptığı rahim naklinden sonra Nobel Tıp Ödülü'ne aday gösterileceği bile konuşuldu.

LOKAL ANESTEZİYLE BEYİN AMELİYATI

İlk lokal anestezi ile açık beyin ameliyatını yapan Prof. Dr. Sertaç İşlekel oldu.

DIYABETE OPERASYON

Doç. Dr. Alper Çelik; ilk kez 2011'de yaptığı "şeker ameliyatı" ile dünyada yedi kişi arasına girdi.

HAYVAN KEMİĞİNDEN YAPAY CENE

2012'de Dr. Nihat Tanfer, bir ilki başararak hayvan kemiğinden yaptırdığı "yapay çene" ile çene kemiği eriyen ve diş şansı olmayan bir hastanın umudu oldu.

YALÇIN AKDOĞAN'IN SİYASİ SERÜVENİ

Büşra ve Kübra Sönmezşık'ın sunduğu İkiz Aynası Bugün, Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan'ı araştırıyor. Akdoğan; siyaset, medya, gazetecilik ve gündem üzerine yöneltilen soruları yanıtlıyor.

İKİZ AYNASI

BUGÜN 11:00

tv net
GERÇEK